

[Accueil](#)[Revenir à l'accueil](#)[Collection](#)[Déclamations humanistes en langue originale](#)[Item](#)[Declamatio Lepidissima Ebriosi Scortatoris Aleatoris](#)

Declamatio Lepidissima Ebriosi Scortatoris Aleatoris

Auteur(s) : Beroaldo, Filippo

Présentation

Titre longDeclamatio Lepidissima Ebriosi Scortatoris Aleatoris de vitiositate

Disceptantium: Condit a Philippo Beroaldo

Lieu de publicationBologne

Imprimeur(s)-Libraire(s)Hectoris, Benedictus

Date1499

Les folios

En passant la souris sur une vignette, le titre de l'image apparaît.

39 Fichier(s)

Les mots clés

[Controverse](#), [Dialogue](#), [Satire](#)

Les relations du document

Collection Traductions ou adaptations de déclamations humanistes

Ce document a pour adaptation :

[Trois déclamations esuelles l'Ivrongne, le Putier et le Joueur de Dez débattent](#)

Collection Traductions ou adaptations de déclamations humanistes

[Trois déclamations esuelles l'Ivrongne, le Putier et le Joueur de Dez débattent](#) *est une adaptation de ce document*

Précisions sur l'exemplaire

LangueLatin

SourceBayerische Staatsbibliothek, BSB-Ink B-370

Format

- 39 p.
- in-4

Localisation du documentMunich, Bayerische Staatsbibliothek

Informations complémentaires

USTC[996891](#)

ContributeurPerona, Blandine (édition scientifique)

ÉditeurBlandine Perona (laboratoire Larsh / IUF) ; EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne nouvelle)

Droits

- Fiche : Blandine Perona (laboratoire Larsh / IUF) ; EMAN (Thalim, CNRS-ENS-Sorbonne nouvelle). Licence Creative Commons Attribution – Partage à l'Identique 3.0 (CC BY-SA 3.0 FR)
- Texte : [Licence CC BY-NC-SA 4.0](#)

Source de la numérisation[MDZ Digitale Bibliothek](#)

Éléments d'analyse

DescriptionCette déclamation met en scène trois frères : un ivrogne, un "putier", et un joueur. Celui qui se révélera le plus vicieux d'entre eux sera déshérité.

Mots-clés

- Controverse
- Dialogue
- Satire

Notice créée par [Blandine Perona](#) Notice créée le 25/01/2023 Dernière modification le 13/03/2024

Inno 1390.

5.

201.

**Declamatio Lepidissima Ebriofis Scortatoris
Aleatoris de uitiositate Disceptantium:
Condita a Philippo Beroaldor**

III - 49.

Ad Venerabilem & eruditum Sigismundum
Gossingerum Ecclesie Vrauslaviensis Canonicū
Philippi Beroaldi bononiensis Epistola.

Socii elegantisq; conuiuatoris est non tam
apparatu ferculorum instruere: q̄ lepidita
te fabulorum hilarare cōuiuium: **Q**ue
stiones autē conuiuales esse debēt neq; nodosæ neq;
q; austeræ sed iucūdæ & inuitabiles super rebus ad
cōmunem usum uitæ pertinentibus: cū quadam fa
cilitatis illecebra: **Q**uibus ingēia cōuiuorum uenu
stiora fiant: **E**t quodam quasi incitabulo foueātur.
quod sane genus ueteres adeo p̄barunt. ut de cōui
ualibus questionibus **A**ristoteles. **E**t **pl**utarchus &
apuleius noster uoluminā cōscripserit. ut **A**sellius sa
binus dialogum festiuissimum condiderit: in quo
Boleti & ficcedulæ & ostreæ & turdi sup̄ principa
tu **G**anæ **C**ertamen inducitur: **E**x hoc genere ludi
crarum questionum ni mirum illa tua est. **S**igismū
de mi amabilissime: quam mihi dissoluendam pro
posuisti. **S**cribis enim ad me in epistola eloquenter
elegantēq; conscripta ortā esse apud te inter coepu
lones atq; cōpransores tuos **L**udicram & uere con
uiualem disputationē: uidelicet quis fedior nequior
ue sit habendus meretricarius an **A**leator an temu
lētus. qđ deniq; ex his tribus uitis sit culpatisimū:

. 202 .

Cōsulis me adhibes preces ut libello tibi explicē:
quid super hac re sentiam. **E**t tanq̄ honorarius arbi
ter controuersiam hanc ip̄e diiudicē: **E**go qui liben
tissime morem gero id **G**enus hominibus quibus
dare beneficium est accipere. sumpto **C**alamo hanc
ioculatoriam disputationem explicauī stilo decla
matorio. planeq; scholastico. **I**ta enim credidi rem
planius lucidius manifestius liquere posse si hoc
charactere explicaretur. **C**eterum quia socraticum
est & academicum nihil affirmat ego nihil decerno
ut dogmatistes: uerum ut opinator. Id opinor et pro
bo qđ in ultimo positum leges: sic uarro sic ceteri
in extremo collocant qđ maxime probant. **E**t cum
suum cuiq; iudicium sua sententia sit: sequatur
unusquisq; qđ maxime pbabile existimabit: **E**go
uero quicquid idest libelli tibi nuncupati **D**ono di
coq; **S**igismunde gossinger non minus eruditiōe
& nobilitate q̄ religione monstrabilis: qui ut elo
quentiæ cultum: sine qua homo totus incultus: **C**a
peres: ut ingenuas disciplinas haurires ut barba
riem exueres uenisti non pridem in italiā: fuisti
Romæ aliquot ānos uigilātissimus **R**omæ acade
miæ cultor. **U**bi eloq̄ntia latialis nata educataq; ē:
unde tu suffarcinatus auro & argēto hoc ē eloq; &
doctrina. In patriā remigrasti nō solū **C**anonicatu di
gnissimus sed & episcopatu. **U**bi studia humanita
tis repastinās indies cultior doctior honoratior exi

272
stis. Gaudeo quod commentarios meos cum primis probas & quaecumque ex incude nostra litteratoria formata cusaque circumferuntur: habes continenter in manibus.
Quae cum tu cum plerisque omnes Tui similes probet idque mihi per epistolas quotidie significant: facile adducor ut credam non esse inuentissima. & ut graece dicere Amusotata. quae tantorum uirorum iudicio comprobantur. Nec enim Credibile est tam multos aut assentari aut falli. Itaque mihi blandior & hoc inuitamento illectus Commentarios Apuleianos subsiciuis temporibus procudo. Textitur opus sane luculenter. & intra duos ad summum sesquimenses absoluti edolati impressi in publicum progrediuntur: Quorum tu quoque fies particeps. Interim accipe libellum hunc quem expetisti. Mocularia disputatione festiuum. lepidula eruditione inuitabilem: Declamatorio filo contextum: quem suadeo. aut super Cenam legas aut post Cenam: sic enim opinor faciet ad stomachum. Cum matutino & sobrio seria atque austeram conueniant: quicquid id est letus cape: & libellum hilaritatis plenum hilaris fronte suscipito. Vale & amicitiam cole.

Pater qui tres filios habebat unum scortato-
rem Alterum Aleatorem tertium Ebriosum
moriens in testamento ita scripsit: Ex filijs meis tur-
pior uitiosiorq; ex heres esto: post mortem patris cō-
tendunt fratres quis nam exheredatus esse dicatur.
res agitur apud iudices per quandam quasi Antica-
tegoriam hoc est mutuam accusationem: quam qui-
dam concertatiuam nuncupant: in plerisq; contro-
uersiis prisci declamatores uti consueuerunt perso-
na aduocati propter aliquam ipius qui causam di-
cit deformitatem & uitii turpitudinem. Hic q̄q; per-
sonæ fratrum inhonestæ sint & turpes ut illis pro se
loqui nefas esse debuerit: Ego tamen existimaui to-
tam causam planius explicari & uehementius agi
posse: si ipsi semet mutuis criminationibus pulsa-
rent: q̄ si peraduocatum res ageretur: primas partes
Ebrioso dedi: ut contra duos unus dicat: ut mox
unus a duobus relaxetur: Conditiō huiusce causæ
illa est: ut pro sua quisq; salute sollicitus nihil de
proximo cogitet. **L**ector attende **L**etaberis.

Ebriosus contra Scortatorem & Aleatorem.

Non ignoro iudices quanto onere **C**ausa no-
stra prematur. **E**x hoc parentis elogio: pro-

pter quod fit ut sordes nostræ inuulgētūr : ut pro-
bra nostra in propatulo conspiciantur. Et quod ma-
xime cauendum fuerat ut accusatiōe mutua frater
inuehi cogatur in fratres. Sed qui semel labe uitiosi-
tatis infectus sequestrato pudore frontem perfricu-
it / qui famæ contemptor est. non tam infamiam ue-
retur q̄ famem timeret. Creditque prouerbio græco
clamitanti miserrimum esse fame mori & quod pa-
rasitus ille plautinus dixit: putat esse uerissimū: mi-
serrimus est: qui cum esse cupit quod edat non ha-
bet: proinde iudices ne ego esuritione tabescam / si
exheredatus a patre sententia uestra pronunciet: ne
inter mendicos sedens manum ad stipem porrigere
cogar: agam hodierno die causam meam aduersus
duos fratres. & potentissimis argumentis demon-
strabo uel alterutrum uel utrūq; nimirum esse quē
pater exheredatum esse uoluerit. Quāuis mihi sa-
tis superq; esse debuisset / ad exheredationem effu-
giendam uos edocuisse alterum ex fratribus esse q̄
me sordidiorē perditiorēque: Verum ut res ma-
gis colliquescat separatim atq; diuisim utrunq; in-
cessere / mihi in animo est: ut post explicatas unius
sordes. Alterius quoque maculosam uitam infectā
ter inuadam: Quāquā non me preterit q̄ sanctum
sit nomen fraternitatis q̄ arcta fratrum coniunctio
q̄ frater diligendus utpote quasi fere alter dictus:
Sed mihi non tam fraternitas hoc tempore colen-

Miserrimum fame mori.

Frater fere alter

. 209 .

da est q̄ mendicitas cauenda. Verum est profecto
illud uerbum uetus: omnes sibi melius esse malle q̄
alteri: quisque sibi proximus est. & tunica pallio p̄ ^{tunica pal-}
pior. ^{lio ppior} Caeterum ne longiore q̄ par sit exordio uos mo-
rier. Iam controuersiam ipsam ex testamento pater
no deriuatam quaeso dispicite. Iubet pater eum ex
nobis exheredatum eē qui sit uitiosior: quis non in-
telligit quis non uidet siue uerba siue uoluntate scri-
ptoris intueri libeat scortatorem designari: quo ui-
tiosior nullus existit: Testamentum potentissimū
est: Ultima defuncti uoluntas rata esse debet: haec
uobis spectanda est: ad hanc perinde ac scopon sen-
tentia uestra dirigēda. Ait pater uitiosior ex filiis ex-
haeres esto: Scio me bibacem esse & uini cupidissi-
mū. Sed hoc si uitium est longe profecto minus est
q̄ fraterna scortatio labesq; meretricaria: Nā ut pri-
us cum amatore meretricis agam quid potest sedi-
us esse: quid uitiosius: q̄ amore meretriculae turpis-
simo torqueri et insanire: inter scorta non tam dege-
re q̄ delitescere. Vbi patrimonii famaeq; dispēdiū
fiat: ubi ex libero seru? euadas sisq; seruituti idignis-
simae mācipatus: oīs seruitus hoīni īgenuo & libera-
liter educato ītolerāda ē: ille uero ultroneā subit ser-
uitutē: et eā qdē idignissimā q meretricariis pedicis
īplicat: cui mulier īpat: cui leges īpōit p̄scribit iubet
qui nihil īpāri negat pōt: nihil audet recusar: poscit
dādū ē: uocat ueniēdū. eiicit abeūdū. minat extime

scēdū. Duo ante oīa sunt: quæ mortales magnipen-
Fama & opes: Quid enim per deos immorta-
pes. les mortalibus contingere potest illustrius q̄ nomi-
nis splendor q̄ fama q̄ gloria: Cuius cā Tot erum-
næ tot sudores. tot uigiliæ. ultro subeuntur ac tole-
rantur: ut nō immerito Cecinerit Valerius Flaccus:
Tu sola animos mentemque peruris gloria: Vt ue-
rissimum sit illud Solomonis: melius est nomen bo-
nū q̄ diuitiæ multæ: præterea quid utilius: quid dul-
cius: quid beatius q̄ opulentum patrimonium q̄ di-
uitiæ luculentæ: Quarum causa impiger extremos
currit mercator ad indos: propter quas uita morta-
lium facta est laboriosa. Et irrequieta. sunt plerique
qui mortem potiolem q̄ egestatem putent: quibus
intollerabilis uideatur nuda illa uita & omnibus q̄
buscunque antea habundauerit destituta. Apud na-
Mos na- batheos: qui opes iminuit publice mulctatur: q̄ au-
batheos. get honore afficit: Quas tam græci q̄ barbari cum
tertiū locum bonorum tenere debeant: primo ta-
men in loco collocant: ut auctor est Plato. Atqui u-
triusq̄ huiusce boni iacturam facit meretricarius:
Namque amationes meretriciæ grande ferunt una
cum damno dedecus: infamiam afferunt opes aufe-
runt: Male consulit & rei & famæ mulierarius A-
mator: Quibus homini detractis nihil plane erit il-
lo despectius: nihil notatius. Itaque amator despec-
tissimus notatissimusq̄ est habendus. qui scorto ho-

289.

nestum officium postponēs qui in gurgustio delite-
scens assiduis pulsatur infamiis patrimonii decoc-
tor . mendicitatis infamissimæ coagulū: Bonam de-
perdere famā rem patris oblimare malū est ubicun-
que ut inqt satyrographus: Amator ut plautin⁹ ser-
uus festiuiter enarrat . bona sua pro stercore habet:
foras iubet ferri domi quicqd habet perdit : qñ qdē
ipse perditus est : Meretrices ut dicuntur ita profe-
cto sunt pceces: nullus ē finis poscēdi nullus dan-
di : ut amatoris libido rediuiua resurgit estq; inex-
plebilis: sic meretricis . est inexaturabilis procacitas.
Et cum hodie aliqd dederis : hodie quoq; aliud dā-
dum est: **E**t cum scorti pretium unus sit panis si So-
lomon credimus Argētariam salutem ab Amatio
quotidianam deposcit: **E**xenteratque quotidianis
iectibus marsupium: **M**eretrix tantisper blāditur dū
illud qd rapiat uidet: **A** amator quā diu habet qd det
tam diu illi **A**rrident edes meretriciæ & patēt fores:
Vbi despoliatus inopia argentaria laborat foras ex-
truditur: **N**on ne comedia humanæ uitæ speculū
est: atqui apud comicos poetas tota est meretrica-
rii amoris infectatio: **A**dolescentes in scortis male
audiunt: patres filios a turpi amore meretricis auo-
care abducere: **A**uellere omnibus uiribus neruisque
contendunt: **V**t id nobis documento sit uitandas es-
se meretricum illecebras . fugitandas suauiationes nes

Poscinū /
mia.

Meretrix
ut mare.

Decalog

Nō mee-
cehaberis

omniū

con

poscinūmias. Quarum uasfricias : laqueos : illicia :
blandiciasque uiscatas / ennumerare quis possit ?
In mercatore Plautinus pater Charinum filium ui-
seo muliebri implicatissimum castigatione Clamo-
sa & obiurgatorio sono ad bonam frugem reuoca-
re contendit : Tanquam nihil peræque dispendio /
sum rei sit & moribus ac amor. In truculento seruus
meretricē ego inquit itē esse reor maī ut ē : qd des de-
uorat nūq̄ habundat. In asinaria ait adolescens de-
spoliatus & exclusus Mare non est mare. Vos estis
mare acerrimum : In cistellaria : meretrix fortunati
est oppidi simillima non potest suam rem obtinere
sola sine multis uiris : In sticho qui potest mulieres
uitare uitet. Apud declamatores inducuntur patres
qui elogio testantur exheredatos a se filios propter
ea quod meretrices amauerit. In decalogo legis do-
minica præcepta decem dei digito conscripta con-
tinentur : Quibus recte uiuendi formula prescribi-
tur / homines ad sanctitudinem instituuntur : inter
quæ illud est memoratissimum. non meecehaberis
Quo uerbo non solum interdicitur nobis adulte-
rium cum alienis uxoribus : sed & omnis fornica-
tio : quippe in canonicis scripturis ? ut docet diuus
Augustinus & in Decretis .xxxii. questione quar-
ta proditum est . nomine meecehæ omnis fornica-
tio omnisque illicitus concubitus significatur : Si

quæ a pontificibus decreta sunt seruâri debent :
 quâto magis quæ a Deo . Tu qui scortator & mere
 tricij Amplexus affectator es non ne uides te facere
 contra diuinum interdictum : Sed qui precepit nô
 macchandum . Idem in eodem decalogo haud quã
 q; precepit non bibendum : Ad hæc Amor formæ
 rationis obliuio est insanix proximus . Turbat con
 silia . Altos & generosos spiritus frangit : A magnis **Hierony**
Cogitationibus ad humillimas retrahit . **Q**uerulos **nus.**
 iracundos . **T**emerarios dure imperiosos . **S**eruili
 ter blandos omnibus inutiles ipsi nouissime amo
 ri facit . **N**am cum fruendi **Cupiditate** insatiabili
 flagrat plura tempora suspirationibus lachymis con
 questionibus perdit . **O**dium sui facit & ipse nouis
 sime odium est . **H**æc luculêta diui hieronymi per
 oratio quem non meretricariorum atq; amatorum
 rubore suffundat : **Q**uis amarius Talia audiens
 non repente se dânet : ueluti feda uitiositate macu
 losum : **Q**uis uenerius miles non hæc in semetipso
 recognoscens ingemiscat : nãq; amorem amatorẽ
 q; cuncta hæc uitia sectari solent . **C**ura . **E**gritudo
 insonnia . **E**rumna . **I**neptia stultitia & temeritas in
 cogitantia . **C**upiditas perulãtia . **A**uiditas . **D**esidia . **Plautina**
Inopia . **C**ôtumelia & dispêdiũ . **A**mor **C**arnificinã
 cõmentus est . **A**mor amara dat mores hominum
 moros & morosos facit . **A** amatoris animus **C**lauo

cupidinis fixus apud edes meretricias retinetur.
Viuatq; in alieno corpore : Adeo ut plautinū illud
dicere meritissimo possit. **V**bi sum ibi non sum:
Vbi non sum ibi est animus. **Q**uid non ne in uul-
gari maledicto conuitioq; quotidiano est nomen
scortatoris : non ne in confesso est Amorem furo-
rem esse & meretrices famosas : sectari autem rem
furibundam nō ne furere est : Sectari rem infamē
non ne infamiae proximum atq; confine : Adhac
Amator saepe Crudeli feritate grassat ac furit obri-
ualitatis suspicionem. meretricum enim nō est unū
inseruire amantem : sed fouere complures. **E**t ex
multiplicibus racemis sibi facere uindemia. **H**inc
bella iniuriae suspensiones in militia amatoria : hinc
marius hellade percussa se precipitat : hinc ama-
tor non solum miser & erunnosus uerum etiam
turpissimus criminossimusq; censetur. **Q**uan-
to me magis iudices excutio / Tanto plura suc-
currunt ad taxandam meretricari fratris fedita-
tem. **E**t imprimis illud Apostoli Pauli qui eui-
denter ostendit uitium **F**ornicationis inter reli-
qua esse spureissimum : qui corinthios instituens
ita proclamat. **F**ugite fornicationem omne enim
peccatum quod cunq; fecerit homo / **E**xtra cor-
pus est qui autem fornicatur in corpus suum pec-
cat. **A**dde quod qui **C**upit bibere non erubescit id

Aposto-
lus.

Paulus.

palam profiteri. Et manū in propatulo porrigere ad
 poculum. qui uero desiderio rei ueneriæ detinetur
 furti id agit & clanculum. Cum cupiditatis erubes-
 cēdæ depudescat: non credis id mihi? Audi nobilis-
 simum philosophorum Aristotelem in problematis
 ita disquirentem. Cur homines rem agere ueneriā
 cupientes confiteri se id cupere maxime pudet: bi-
 bendi autem. aut edendi desiderio cum teneantur
 confiteri non pudet: possem infinita prope congere-
 re: sed adhibendus est modus: quem in rebus omni-
 bus utilissimum perhibet. Igitur o frater. Cū in scortis
 male audias scito hoc esse omni probro probro-
 sius oī turpitudie turpius: In tāū. ut nullus ignoret
 scortari & in meretricario cenobio se & sua neq̄ter p-
 fligare: id dici & eē p̄stremissimū uitioꝝ: qd nec ip̄e
 opinor frater ificiaris! Cū improboꝝ mos sit nō improbi-
 tatē occulere: sed ex ip̄a uitiositate gloriari.

Aristote-
 les in pro-
 blematis.

In libro 3
 de virtutibus

Verum hæc de scortatore ac meretricario dixisse sa-
 tis superq̄ sit. Transeamus agendum Ad aleatorem
 quē non minus feda uitii labe maculosum esse con-
 firmo: adeo ut multa quæ in illū dicta sunt In hunc
 peræque retorqueri possit. Et alia pleraq̄ quæ dū a
 nobis ppendūtur queso diligenter attendite.

Alea res dānosa est ac turpis: furtorū ac rapinæ
 conciliatrix. malarum cogitationum parens: homi-
 nis interioris carnificina: uirtutum atq̄ omnis hone-
 stæ meditationis expultrix: irarum maledictorūq̄

Vitupera-
 tio Alex.

In deos hominesque suscitabulum : Cui qui man-
 cipati sunt semper Angore torquentur : semper tri-
 stitudo illorum uultus innubilat : semper desperan-
 ter semper furenter omnia agentes conspitiun-
 tur : Nimirum id uicium est quod scriptores omnes
 proscindunt infamant Criminantur : Quod a
 legum conditoribus male mulctatur : Aristote-
 les iclytissimus philosophorum quarto ethicorum
 uolumine Aleatores infamat. Illiberales esse & in
 sordido lucro uersari scribés : Apud iuris consultos
 Titulus est de Aleatoribus. Quo animaduersio cō-
 stituit in eos quoq; q ludere cōpellunt : Senatus cō-
 sultū uetus pecuniā ludere interdicit : Quin etiam
 M. Tullius auctor est. lenticulam. M. Antonii Col-
 lusorem lege de alea esse condemnatum : Qui ho-
 minem nequissimum ob id uocat Antonium. q; in
 foro atq; in propatulo alea luderet : Oratius quoq;
 Aleam legibus interdictam tāquam rem improbā
 ostendit illo uersiculo. Seu malis uetita legibus a-
 lea : Non ne inter Catulliana maledicta sunt Aleo-
 nes quoq; : sic enim prisci aleatores nominabant :
 Non ne confessum Aleatorum in ludo Talaris tur-
 pissimum esse dixit Arpinas orator : Non ne Alea
 perniox : non ne animosus aleator satyrico dente p-
 stringitur : Quisquis inuentor Alea exitus : tecū
 enim mihi res est : non rem uoluptariam ut uulgo
 creditur. sed pestiferam ac detrimentosam es com-

omni-
 bus
 legibus

Lex d' ale
 atoribus.

quisquis
 inuentor

218.

mentus: quæ multos ad mendicitatem redactos. fu-
races. grassatores. sacrilegos. fieri coegit: Et quoni-
am non est nobis hæc oratio habenda apud imperi-
tos iudices. neq; in conuentu rusticano liberius pau-
lo de studiis humanitatis ac litteris interioribus dis-
putabo. Nec non ex secretariis platonis eruta in-
uulgabo: Plato philosophorum deus refert in pha-
dro fuisse demonem nescio quem ex uetustissimis
diis egyptiorum: cui dicata sit Ibis Auis illa **Egypti** **Ibis** nō ē
ti peculiaris. Non autem ciconia ut uulgo creditur: **ciconia.**
quæ **Rostri** aduncitate per aluum: sese perluens
Clysteris usum demonstrasse mortalibus proditur:
Demonem autem hunc theuth. siue theutam pri-
mum inuenisse **Geometriam**. **Astronomiam**. **Arith-**
meticam. & **litteras**: eundem **Talorum** alex que re-
pertorem extitisse: **Dignum** ego amplissimo preco-
nio **Theutam** iudico iudices quatenus **litteras** & **talorū the-**
disciplinas ingenuas inuenit: **Quod** uero **Talari-** **uth.**
um ludum **Alex** que primus ostenderit feda sug-
gillatione notandum censeo. **Ad** eo ut mala bo-
nis comparata preponderent: **Nec** minus uitiosita-
tis sit in **Alex** commento. q̄ bonitatis in litterarū
inuentione. **Herodotus** græcus **Liuius** quem **M.**
Tullius patrem historiae nuncupat auctor est. **Ly-**
dos primos **Alex** **Tesserarum** que ludum **Et** cæ-
tera genera lusoria præterquam **talaria** excogitasse:
Caterū siue theuth ut memorat **Plato**: siue **lydi** ut

autumat herodotus inuenere instrumenta lusoria:
Utriq; medius fidius tradidere mortalibus inuen-
 tum perniciosissimum: Cuius comites sunt fraus,
 periurium. Impostura mendicitas: Et ex mendicita-
 te mala mens malus Animus! Et consequenter ad
 scelera facinorosissima audenda procliuitas piget
 comemorare q̄ multi hoc uitio teterrimo ad incitas
 egestateq; redacti sibi & suis fuerunt dehonestame-
 to! **Q**uamulti dum furtificas ob aleam manus ha-
 bent: Carnificis laqueo strangulati mortem oppet-
 tere ignominiosissimam. Ad hoc Aleatores publi-
 ca pulsantur infamia: Et quia differimus: apud Au-
 res eruditas Eruditionisq; sitiētes non erit absouū
 si ab illa orādi lege rethorica paulum deuius excur-
 ram excursionē plausibili: Idq; ex declamatoria in-
 stitutione & ritu. **I**nter Ceteras nationes studiosissi-
 mi tesserariæ lusionis Aleatoresq; maximi Germa-
 ni fuisse produntur. Aleam inter seria exercētes: tan-
 ta lucrandi perdendi ue temeritate. ut cum omnia
 defecerunt extremo ac nouissimo iactu de libertate
 ac de corpore contendāt: Victus uoluntariam serui-
 tutem subit. Et quamuis iunior quamuis robustior
 foret Alligari se patiebatur ac uendi. **E**a erat ut in-
 quit. Cor tacitus i re praua peruicacia. ipi fidem uo-
 cant: insitum hodieq; est germanis studium alex
 animosioris: In qua fidem Collusori seruant. Et pe-
 cuniam perditam perinde ac mutuaticam uictor i

Germani
Aleato-
res.

cum fide representant: **D**irum prorsus illud est sy-
 dus natalitium: quo prognerantur **A**leatores: quo
 homines fiunt rei prave ac calamitosa: mancipati:
Quicūq; in **N**ona parte libræ habuerit horoscopi **H**orosco-
 is erit si firmico materno credimus aleator popula- **p**us.
 ri notione perspicuus: **V**tinā possēt e uita in totū ab **A**leatoris
 dicari tolliq; tesseræ & chartulæ lusoria: sicuti iā pri-
 dē tali sublati sunt: **E**t lusio talaria abdicata: **V**ideo
 plerosque omnes ex uobis cōtracta fronte mussan-
 tes qđ talos talariūq; ludum dixerim exoleuisse: no-
 lite ob id ad murmurare: uera locutus sum iudices: **T**ali.
 nullus est error in uerbo. sed uulgus **E**rrone promif-
 cuo implicatur **E**xistimans talos esse instrumēta lu-
 soria quibus quotidie passi luditur: **C**um tesseræ il- **T**esseræ.
 læ sint nominandæ non tali: **E**t uti totā rem plani-
 us noritis sciote talos fuisse quaternos in ludo tala-
 rio: **E**x talis quadrupedū factos: qui i posterioribus
 tantū pedibus esse produntur **A**ristoteli. **P**linio **C**e-
 terisq; physicarū disciplinarū consultissimis: græci
 talos astragalos uocāt: **V**nde & **A**stragalizontes di- **A**straga-
 eti talis ludentes: **I**n lusione talaria **Q**uatuor tali li.
 efficiūt iactū felicissimū. **Q**uē ueneriū nūcupāt: **E**t **V**enus ia
 a poetis uenus uocitat: **I**n ludo uero tesserario tres ctus,
 tātū tesseræ sunt: quæ ex sex lateribus æquali latitu-
 dine planiciæ quadratæ cōfiūt: græci cubos appel-
 lāt: quod & nostri: ut. **M.** Varro. gellius. **M**acrobius
Victruius tradiderūt: **I**nde cybeuticos dictus alea

tor: Tesserarius ludus nūc ubiq; gentiū ubiq; loco
rum in usu quotidiano frequētissimus est. tres tesse
re siue cubi: quos taxillos docti indoctiq; falso no
minant: in alueolū iaciunt sic enī tabula aleatoria
nūcupatur. Cum talis quatuor in ludo talario anti
quus uterentur. Hinc scite apud epigramatistā tes
sera numero talorū impares se se esse pfitetur. **V**ti
nā ergo ut domū repedemus. **V**tinā tesserarius lu
dus. **E**t oīs alea dānosa ac preceps abdicari posset
& tolli. **V**tinā Aleatores: Quorū uita & ars ludus ē
exterminari atq; interdici ne res quæ uoluptatis cau
sa ut aiūt repta est ī mestitudinē luctū egestatē mor
tales impingeret. **D**ic queso Aleator non erubescis
uel si erubescere nō nosti nō ne pallefcis nō ne inge
miscis: quoties audis te aleatorē nomīe probrosissi
mo uocitari: quoties digito pretereuntiū ob īsigne
uitiū demōstraris: **E**quidē malo uinolentus dici q̄
Aleator q̄ scortator: malo illo liquore mulceri qui le
tificat deos & homines: sine quo leticia esse in cōui
uiis nō potest. **V**nde & leticiae bacchus dator a cele
berrimis auctoribus dictus. qđ si uitiū est ut isti uo
lunt profecto est ignoscibile: neq; ullis legibus inter
dictū. **Q**uinimo platonice leges: qbus nullæ san
ctiores: uinolentiam & pocula largiora permittunt
perinde ac fomitem quēdā ingenii uirtutisq; incita
bulum: **A**sclepiades nobilissimus medicorū **V**ini
utilitatē æquari uix deorū potētia posse p̄nuntiauit:

Vinū eloquētes facit & ut inquit oratius flaccus. Fe
 cūdi Calices quē non fecere disertū : Cui subscribit
 poeta alter lepidissimus scribēs possū nil ego sobri/
 us: bibētī succurrūt mihi qndeci poetæ: Et cū alea at
 q; fornicatio plenæ sint anxitudinis & curæ. **Cō**tra
 uinū tristitiā discutit & nubila humani animi sere/
 nat. Estq; remediū curarum : quæ **Anxifera** sunt & **Vinū ob**
 edaces p̄sentissimū: qđ lyricus poeta cōmodissimo **liuiosum.**
Epitheto dixit obliuiosū. **V**itā beatā nulla res alia
 magis efficit q̄ animi securitas mentisq; tranquilli/
 tas. Hāc nobis uinū parit. sōno accōmodatū & secu/
 ritatibus. **H**oc certe fuit nepēthes illđ qđ homerica **Nepen**
 helena thelemacho p̄pinauit obliuionē tristitiæ ue/
 niāq; afferēs. Qđ utiq; oibus mortalibus foret p̄pi/
 nādū. **V**n̄ & nepēthes ab effectu nūcupatū: Q uod
 eo tristitia & luctus oīs aboleat. merito bacchū ob/
 tā suaue inuētū **D**eū finxit **Antiqtas** : Merito ī celo
 est uindemiator collocatus. merito bacchus ipse li/
 ber pater nominatus nō tā ob licētiā ligue neq; ob/
 libertatē boetis datā q̄ qđ liberat seruitio curarū ani/
 mū: **E**t ut morbis q̄uidā **I**ta tristitiæ medet. p̄inde **V**nde li/
 s̄ctissimus & uitiorū obiurgator seuerissim⁹ **Sene**
 ca p̄cipe nō dubitat liberaliores potiōes eē haurien/
 das & aliqñ usq; ad ebrietatē ueniēdū. **A**d hac n̄ ne
 maximī herouū regū philosophorū ebriosi atq; biba/
 ces fuisse memorat. **Q**uorū exēplis illustrib; ebrie/
 tas ip̄a honestat. **E**t uitū ebrietatis si mō id uitium

loco
 stelle
 fo no
 rationa
 anti
 istā tel
 r. **V**ri
 us lu
 possit
 adus ē
 nis cau
 ē mor
 befas
 e inge
 rosū
 isigne
 dici q̄
 qui le
 cōm
 a cele
 h uo
 sinter
 te san
 utunt
 incra
Vni
 riant

Hercules est/sit imitabile. **Herculem** iter heroas famigeratū
bibax. quo nihil illustrius: ebriū & castabundū fuisse acci-
pimus. Ideoq; sciphū illius poculū esse ut liberi pa-
tris cātharū ob hoc fictores herculē cū poculo figu-
Alexan- rant. **Alexāder magnus** quo nihil maius. **Vini au-**
der. distimus fuit ad temulentiaq; pcliuior. **Cato** quoq;
Termulē qui exēplar uirtutū & norma est: qui ut sapiens di-
tus. ctus Ita re uera fuit. **Vino** idulsi. **Ebrietatisq;** hila-
Cato ui- ritate demulctus interdū est. **Cuius** olī ebrii uelatū
nos. Caput cū quidā quibus obuius fuerat retexissent
Erubuerūt: **Ni** mirū quia ebrietas quoq; in catone
uisa est uenerabilis. **Ergo** igitur cū uiri tā clari. tam
magni. tā sancti. **Vino** indulserit: cū uinolēti frequē-
ter extiterit: **Cur** pudeat me & dici & eē temulētū?
Cur in me sit criminofum qd nō solū excusatur ex-
emplis uey etiā defenditur: **Deniq;** **Cur** mihi dāno-
sum sit iudices si id facio qd hercules? **Q**uod alexā-
der: quod **Cato** factitauerūt? **Q**uorum auctoritas
tanta est ut ebrietatem honestam magis efficere pos-
sint q̄ ipsi ex ebrietate turpes fieri.
Haberis perorationē meā in duos fratres alterū
fornicariū alterū aleatorē? **Q**uorū alterutrū uestra
pronūtiatione dānari necesse est si nouissimā defū-
cti testatoris uoluntatē tueri uultis: qua animis ue-
stris nihil debet esse sacratius: quāto enī uinolentia
minor sit uitiositas fornicatione uel alea. uel utroq;
scitis: **Et** hoc scio uos scire. **Q**uo circa pnuntiate in

dices q̄so uel i hunc uel i illū : ut ego sentētia uestra
absolutus possim paternis bonis p̄frui comiter atq;
hilariter: ut indulgēs uino excusabilis sim exemplo
Herculis Alexātri & Catōis: quos uitæ duces h̄re
nō solum uenia sed ēt laude dignum est, dixi.

Scortatoris & Aleatoris recriminatio aduersus Ebriosum.

Sopi fabulatoris elegātissimi apologus iudi **Apolo-**
ces narrat: homies duas m̄aticas h̄re. **Alterā** gus,
anteriorē alterā posteriorē: i priore aliena uitia miti
ti. In ea quæ a tergo ē: **N**ostra occultari: quo apolo
go sciēter & festiuiter significat̄ mortales obseruā
papulas alienas i ppriis ulceribus icuriosos. In alie
nis peccatis noscēdis oculatos eē **In suis talpas:** Ne
minē uidere qd m̄aticæ i tergo sit. **Hoc cum imple** **Mantica,**
risq; aliis **T**um hodierno die i fratre cognouimus: **a tergo.**
Qui i negotio suo hebetior. In alieno acutior festu
cā i oculis nostris aspiciēs trābē nō uidet i suis: q co
piose & elegāter i meretricarios aleatoresq; perorās
Ebrietatē: Cui obnoxius ip̄e est: non solū dixit esse
ignoscibilē: **V**erū etiā si dñs placet quasi expeuibilē
atq; dignā laude est conatus asserer. **N**os uero iudi
ces nihil uerrucas nostras cōuelantes simpliciter in
genueq; fatemur malū eē scortari. **E**t forū aleatoriū
Calefacere: **S**ed maius malū temulētia esse cōtēdi

mūs Ad q̄ euidētib⁹ argumētis planū faciemus.
¶ Vos quēsumus ut sicut attēte fratē audiūstis; i fra
tres inuehētē: Ita lubērib⁹ animis nos audiatis fra
trē relaxātes. Vt si quā ille uoluptatē maledicendo
cepit: Eadē male audiēdo pētus amittat: qui cū di
xerit qd̄ uoluerit: nō iniquū ē si audiet qd̄ noluerit.
Vestruū erit officiū iudices causa utriq; perorata col
latione uitioꝝ de quibus agitur facta solerterq; per
pensa ferre sentētiā. Homo ut hīc ordiamur ex ani
mo & corpore cōpactus nihil habet pensus carius
q; q̄ semet ipsum: Vnde fit ut animi ac corporis in
colūmitatē diligētissime custodiat: Et ea cū primis ap
petat: quæ græci τα πρωτα φουρωσ latini prima

¶ Primigenia.

¶ Natura.

**¶ Sapiētiā
Vino ob
umbrari.**

naturæ siue primigenia appellāt: i qbus numerant
ualetudo sensus itegri & oīum partiū cōseruatio q
bus nō pauci sūmū hominis bonū metiunt: Et cū
uitæ ars prudētia sit: quæ iter bona animi potissimū
elucet eā p̄cipue icolumē seruare debemus: ut uiuē
di ratione cōstemus. Hæc igit animi & corporis in
colūmitas cū sit rerū oīum p̄tiosissima: Cū bōa ani
mi & cōporis sint maxima bonoꝝ: q̄s nō uidet id ui
tiū lōge maius esse habendū: quo maiora & plura
hominis bōa p̄fligant: Atq; cūcta hæc ebrietate cō
cutiunt & uini crapula hebetescūt: Temulētia mē
tē obnubilat: Cōporis ualitudinē p̄fligat: Nec nō ē
rei famæq; dispendiū. Vetus uerbū est sapiētiā ui
no obūbrari: Quod uigorem animi ipedit ad p̄cin

Etū tendenti bus qua in re subit admirari priscorum
 diligentia: q̄ significatissimo uocabulo uinum teme- **T**emetū.
 tum appellauere: Ex eo quod teneat mentem ac ten-
 tet. Vnde & temulentia ebrietas nominata: **Q**uid **T**emulen-
 per deos fedius quid turpius eē potest: q̄ qd̄ homo **tia.**
 extra homiē extraq; humanum intellectum p̄ ui-
 nolentiā collocet: semet ipsum ignoret: nec plus sa-
 p̄iat q̄ bimus puer aut anniculus: **V**ini calentis asp-
 gine sanitas mentis expugnatur fitq; rerū omnium
 obliuio morsq; memoria: Non est temulenti ani-
 mus in sua potestate mersus uino & ebrietate deui-
 ctus quod neq; fornicario accidit neq; aleatori: **E**t
 ut eleganter diffinit Seneca grauissimus uinosorū
 censor nihil aliud est ebrietas q̄ insania uoluntaria: **E**brietas
 non ne hoc probrum omni probro maius est homi- **quid.**
 nem ultronea isania oblectari: Cuius peculiare bo-
 num est sapere & sanitate mentis perfrui: Adice ex
 uino uertigines capitis: tecta mobilia: gradum **E**rra-
 bundum. Nam ut ait scitissime plautus luctator do- **L**uctator
 Iosus est uinum: pedes captat primulum: merito di- **V**inum.
 xit Androcides sapientia clarus: sicut uenenum est
 homini cicuta: Ita & cicute uinum: intelligi uolens
 ueneni **V**enenum esse uinum. **Q**uam multi mor- **V**inū ue-
 bi atq; egritudines ex uini intemperantia proueni- **nenum.**
 ant quis ignorat: Cum hinc ulcera oculorum/ner-
 uorum resolutio tremulæ manus. Cum hinc **C**auso-
 nes id est febres **E**stuātes. Cum hinc pedes ulcerosi **C**ausōes.

ac podagrici / Aliaq; innūmera morboꝝ genera pro
 ueniant. unde merito dici pōt: ebrietatem pœna p̄
CAsa ex ui mit comes. præterea quod non minus turpe ē uino
 no fetens fetent ora nimio. & graue olētia hanelitus inficitur.
Vis uidere quā noxia ac pestifera res corporibus sit
 uinū? ubi quispiā egrotat. statim ex p̄scripto medi
 cog; uini potu interdicitur: Tāq; id fomentū incendi
 uūq; morbi sit: Ad hæc rei suæ male consulit homo
Ebriosus. dum uina preciosa cum dispendio patri
 monii undiq; cōquirit: dū uinū pluris q̄ aurū facit:
Idq; iucundius q̄ solem intuet: **V**idemus quotidie
 multos: nec enim ī re notissima exemplis opus est:
 ad inopiam egestatēq; redactos ebrietate sumptuo
 sa. **T**anto labore & impendio constat quod mentē
 mutet: ac furorem gignat. **E**t ita uinū sæpe causa ē:
 ut patrimonia & opes decoquantur: ut uacantes po
 tibus cōsumantur: sicut **S**olomoni plane credi cō
 uenit. **Q**uāta autē labes infamix: q̄tū dehonestā
Maledic mentum subsequat id uitium homo nemo non ne
 tū ebriofici scit: **C**ū opprobatio ebrietatis iter cætera cōuitia sit
 maledicētissima: cū quotidianū hoc maledictū tā
Coenoba q̄ maximū ī altercationib; audiat: **A**chilles homeri
 res. cus nō p̄b; ullum sedius iuenit: quo p̄scideret **A**ga
Mater au ménonē illū regē regū. q̄ ut oīp̄osa p̄ hoc est uino
 gustini pressus atq; uinolentus appellaret: **O**li diui Augu
 mero bi stini mater. cum ab **A**ncilla p̄ amarulētā ī sultationē
 bula. merobibula uocaret tā sedum: tā erubescēdum: id

maledictum eē cognouit : ut cōfestim dānata ebrie
 tatis feditate Ad sobrietatem sese cōtulerit biberit
 q; deiceps uinum aquatissimum dilutissimūq; **Ex**
 cuitate iudices iudicia mortaliū : Interrogate passim
 omnes **A**udietis hominem ferme nemine esse: q nō
 scortator & aleator a conuitoriū cōpellari ma
 lit q̄ temulentus: adeo cunctis inoleuit itellectus rei
 fedissimæ spurcissimiq; conuitiū **A**dde quot rixas
 quot cedes / quot facinora penitēda / fecerūt hoīes ui
 no iflāmati & bacchi hyrso pcussi. **N**ā uinū ut li
 bris esdræ testatum est / seducit mentem & uinolētū **E**sdra
 sumunt gladios: q̄ cum e uino emerferit & surrexe
 rint / nō meminerunt quæ gesserunt: ille Alexander
 magnus cuius Paulo ante o frater exemplo gloria
 baris: Non ne clytum charissimum sibi ac fidelissi
 mum inter epulas trāsfordit: **N**ō ne amicos in temu **C**lytus i
 lentia plures interemit: cuius exēplum scriptores n̄ terfectus
 ideo referunt ut nos ad ebrietatē intitēt. put tu opir **ab alexā**
 naris: sed ut ab ebrietate deterreāt. **C**ogita q̄s clades **dro.**
 ediderit publica ebrietas: hęc gētes bellicolas hosti **In temu**
 bus tradidit: hęc cōtumacissimos & iugum recusan **tiam**
 tes i alienum rededit arbitriū: hęc inuictos acie me
 ro domuit: Sic Syracusæ i manum marcelli ditio
 nēq; Romanorū puenerunt. Sic massagetæ a plis p
 fligant: & uino mersi capiunt. **Q**uod igit iudi
 ces uitiū fedius p̄brosius / deterius / esse pot: q̄ ebrie
 tas: qua sanitas mentis concutit: ualitudo corpo

Peccata i
paria.

ris profligat: p̄fimonía atterrūt / fama pulsāt / quā
trix / cedēs / ifāda facinora nec nō urbiū excidia sub
sequūt. Stoicoꝝ dogma: quo callide magis q̄ uere
tradit̄ ἡσάτα ἀμαρτήματα ἡμῶν. id est peccata
paria eē: quotidie ifellit uita / sensus cōis ipugnat ui
tia n̄ra redarguūt: q̄ haud dubie iparia & aliud alio
maius esse nemo non cernit: hoc etiā cecis liquet e
brietatis labem tanto q̄ scortatus & aleæ esse fedio
rem / quanto plura preciosioraque sunt illa: quæ per
temulentiam amittimus q̄ quæ per aleam scortatio
nēq; deperdimus. Verū audi frater quo rem dedu
camus: sint cætera omnia inter nos paria / uel si ita
mauis / sint in nobis duob; flagitiosiora. sit fornica
tio / sit alea / uitiositas fedior q̄ temulentia sit tua me
lior q̄ nostra conditio: uincas tu ex reliquis partib;.
Vnum tamē nobis concedas. uelis nolis necesse est
mentem ebriosis concuti / ingenium obnubilari / sen
sus omnis fieri lapsabundos & hominē exire ex ho
minis potestate: quo cōcesso uictores sum;: cū huic
uel soli uitio par sit nihil. & nihil secundū: finge ex
cogita / cōminisce qd̄ lubet nūq; tñ ipetrabis qu no
bis cōstet mēs & aīus: quæ i te ebrietas cōcutit atq;
demētat. Demētia aut̄ mētis et ifanitate aī gliscēte
hō hoīs nomē amittit: & nihil fer̄ differt a brutis ani
mantibus: ex quo sit omniū deterrimus fedissimus /
q; Quod autem frater uinū preconio laudis extul
lit & ex sententia A sclepiadis uix deoꝝ potentia æ

Ebrietas
demētat.

quari posse pronūciauit **V**olsellis pūgnat non gla/
 dio: cū neq; nos inuiti iudices bibamus neque unū
 culpem? sed uinolētiā: Scim? duos eē liquores cor
 porib; hūanis gratissimos itus uini foris olet: scim? **Duo li/
 nihil uirib; cōporis eē utilius uō si modus adsit: sci quores:**
 mus uō stōachū recreari appetētiā cibor; iuitari tri/
 stitiā curā hebetari algore expelli sōnū oculari: sed
 si modice uel potio itra modū hauriat: fuit ergo sup
 uacāea illa ī uini laudes excursio qđ nullus ifamat:
Ver; enī uero ebrietas qđ agit ebrius qđ culpā qđ ex
 cusatōe excusabilis fieri pōt: qđ dēfēsiōe dēfēdi: an au/
 ctoritate platonis te ipm tutaber;: quē ueluti temulē
 tiā suā fore ac magistr; citasti: falso: scito. n. bōe si le **Sētentia
 ge platōica ebrietatē istā turpissimā: qđ labefacer; & ī platonis.**
 miuer; hoīum mētes solet: cuius reatū hodie tu susti/
 nes: mīme laudari: sed liberaliorē paulo iucūdiore;
 qđ uini iuitationē: qđ fieret sub qbusdā qđ si magistris
 cōuiuio; sobriis: n̄ improbari: imo ut scias dēcreta pla/
 tōica n̄ a te stat sed a nobis: itellige q̄tope ab illo cul
 pet; ebrietas. dēcēnit diuīus p̄his pueris me; aq̄ potū:
 uioq; iterdicto uetat ignē igne icitari. idē iubet spō/
 sū & spōsā dar; opā liberis & abstēnios eē ut cept?
 fiat solidus et get? cū ebrii tāq; mēte capti ad genera
 tionē sint iutiles. q̄ppe cū uerisimile sit ex temulētis
 fetus tā membris qđ moribus tortuosos p̄generari.
Quod herculem bibacem Alexandrū temulentū
 Catonem uino hilarari solitum teq; illorum imita/

6
Imitanda
uirtutes
uiciosorum

torem esse gloriabundus memorasti. dic quaeso o frater placent ne tibi tanti uiri pro archetypo & exemplari quod sequaris? Age dum imitare illos totos. & sicut uitii affectator uideri uis sic imitator esto uirtutum ppe p illorum cuncta uestigia: effinge nobis ac redde monstrorum profligatione Herculem rerum magnitudine Alexandrum. morum sanctitudine Catonem? Tunc in te tam ignoscibilis erit ebrietas quam fuit in illis: Tunc nemo tibi negocium faceret: Tunc nobiscum tibi nulla erit controuersia de paterna hereditate: Cedemus ultro bonis: eris tu extra omnem iudicii Aleam sequestratus: Nos duo inter nos disputabimus. uter ex nobis sit exheres pronunciandus. te in tuto te in uado salutis collocato? Sed quae est ista peruersitas improbitas iniquitas: uelle magnis heroibus uitiositate esse consimilem: uirtutibus uero longe dissimilem: uelle sequi fugienda fugere sequenda uelle mala imitari bona non aspice? placet tibi in Catone ebrietas? placeat & grauitas frugalitas integritas doctrina mores ceteraque uirtutes omnes. quarum dictus est norma auctor exemplar. Scito tamen magnos illos uiros non uino ingenium mentemque: ut tu: quondam ebrietatibus ingurgitasse. Nec enim in pectoribus magnis ullum esse potest honestorum turpiumque consortium. Sed pro fomente laborum quos dies noctesque exantlabant sese interdum largioribus poculis inuitasse: Quorum labecula uirtutibus obumbrat. Ad quos cum tu nulla

Laus
Catonis.

ex parte laudabili aspire: desine illoꝝ exēplis tuā p
 bra fulcire: Quoz uirtutes non asse queris. Desine
 illos iactitare qui abste hoc in iudicio noīati faciūt
 cām tuā fediorē / turpiorē / deteriorē / q̄ si nusq̄ noīal /
 ses. Demiramur o fr̄ te ī hac noīatiōe silēter preteris
 se Tiberiū Cæsare / cuius utpote maximi Romano /
 rū impatoris exēplo cā tua roborari potuisset: q̄ pp
 nimia uini auiditatē / p Tiberio Claudio Nerōe. Bi
 berius Cadius mero uocabat: q̄ pisonē urbis Ro. Biberius
 mæ pfectū fecit: qd̄ biduo cōtinuo duabusq; nocti / Cadius
 bus p potationē apd̄ se ipsum cōtinuasset. Atq; ex / Mero .
 pla uitorū quāuis illustra magis officiūt uinolē /
 tiæ reo q̄ patrocina. Qd̄ si iudices in uitiis defen /
 dedis atq; excusandis ualeat auctoritas p̄cipū / nos
 quoq; maximi spatores excusant: Nāq; memoria
 pditū ē Cæsare Augustū: q̄ uiuus habitus ē diuus. August
 quo nihil maius / meliꝝ ue terris: fuisse alex cupidis aleator.
 simū / & diebꝝ festis / p̄festisq; lusisse: Claudiū quo. Claudius
 q; impatorē de arte Alex librū cōposuisse cuius stu liber de a
 diosissimus adeo fuit: ut solitus sit ē ī gestatorio lu lea
 dere: Meretricarios uero extitisse tā multos: ut So. Solomō
 lomon Quo nil sapiētius / greges cōcubinaꝝ p̄pe ī / meretrica
 numerabiliū habuisse p̄dat. ut Cæsare dictatorem / rius.
 oīum mulierū uirū dictitauerit. Sed nobis uitia no
 stra diluere exēplis principalibꝝ nō ē ī aīo. nec libet
 ea defensione: quæ haud dubie potētissima ē / uti: ut
 dicamus nihil eē ī rerū natura tā necessariū / tāq; ex

petibile quod uenerium concubitum: Quo ex terris sublato
cuncta animantium genera citissime deficiant atque intermo-
riantur necesse est. excedat age dum ut Senecae uerbis utar
rebus humanis uenus orbis iacebit scilicet turpis situ.
Tolle ex commercio mortalium meretricias amatores cum
eta uidebis misceri perturbarique libidibus incestis. non iu-
uat in iudicio coram uobis iudices: Allegat aleam illicem
esse uitae uoluptariae atque animorum oblectamentum qua ocio
si mortales estiuorum dierum aestus torrentissimos fallunt:
quae a cibo a mensa salubriter utuntur cum id horae ex pre-
cepto maximorum medicorum omnis animi corporisque Agitatio sit
inutilis. Sed nobis nihil prosint haec admicula iudices
Ad causam nostram roboranda. imo simpliciter & ingenue
proferemur nos esse criminosos / nos uitiosos / sed crimio-
siorum / sed uitiosiorum esse fratrem indubitanter asserimus.
idque uidemur argumentis satis probabilibus haec de-
monstrasse. **V**os ut uobis iudices hoc magis liquat: ut
feditas tanti uitii fiat manifestior: deique ut scrupulus
nullus mentibus uestris inheret: quoniam uinolentum / fornicario
Et lusor feditorem uitiosiorumque iudicetis / libet hoc po-
tissimum in loco rhetoricari: **E**t quoniam aduersarius per
exempla secretarumque nobilium scriptorum expatiatus est nos
quoque exemplis nos dictis philosophorum oratorum ecclesiastico-
rum edoceret explicabimus ebrietatem fuisse sepe apud pri-
sicos detestabile: peccatissimamque conuitiis ab optimis quibusque
proinde ac insigniter perniciosa. Erunt haec non iucunda cogni-
tu / nec inutilia flau / nec eruditus auribus aspernanda: uos

mō ut attēte p̄terita audiūstis ita attēte ac lubētibz
 aīf reliq̄ auditote: Lacedemōii illi frugalissimi. Et ly **Exēplū la**
 curgi legibz bñ instituti. cū ab ebrietate pinde ac re fe **conicū.**
 distima iuuetutē ab Juceī uellēt hūc morē obserua/
 bāt: ut ifestiuitate seruos q̄ ilotā uocāt largo mero i **Nota.**
 gurgitatos i cōuiuia iuuenū d̄duci iuberēt: ut illi spe
 ctātes ebrioz turpitudinē ebrietatē ueluti rē fedā ac
 d̄formē phorrescerēt: Plato/ Aristoteles. Eusebi⁹ & **Lex poe/
 maxius medicoz ga' en⁹** dilaudāt legē carthaginē/ **norum.**
 siū: q̄ dū militāt & castrē sibz rebz icūbūt uinū null⁹
 gustār p̄mittit / sed oēs toto militia tēpe aquā bibūt
 Tāq̄ uio ad ferēdū laborē hoīes remollescāt. **Cæsar** **Sueui**
 auctō ē sueuos germāiæ populoz uinū ad se oīo ipor
 tari n̄ sine: qd̄ ea re subneruari corpa arbitrāt: **chere** **Egyptii**
 mon stoic⁹ narrat priscos egypti sacerdotes carnibz **sacerdo**
 & uio sēp abstiuisse: ex eo tēpe quo cepissent diuio **tes sobrii:**
 cultui opari: ut sēsus tenuitate forēt uegetiores. Iose
 ph⁹. philo/ **Eusebi⁹** hierōym⁹ pdiderūt **Esseos** i iu/ **Essei inui**
 dea abstemios fuisse & iuinios: quotidianūq; ieiūū **ni**
 uertisse i naturā: apd̄ Romāos atq; oī i latio femiæ
 etatē abstemiā egisse hoc ē uio abstiuisse memorāt.
Q d̄ si ulla iuenta eēt uinū bibēs / mōte mulctabat / **Feminae**
Vt auctor ē Dionysius i libris antiqtatū: ex n̄ris quo **R. abste**
 q; celebērimi scriptores scripser̄ uxore egnatii qd̄ ui **miae.**
 nū bibisset e dolio it̄fectā fuisse a marito / eūq; cedis
 a Romulo absolutū. **Fabi⁹** pictor i ānalibz suis tradi
 dit m̄fonā qd̄ loculos i qbz erāt clauēs uīariæ cellæ

resignauisset a suis inedia mori coacta. **Cn. Domi-**
tius Iudex mulierē dote mulctauit: qd̄ uinū bibisset
 uiro isciēte. ob hoc p̄p̄iq̄ ut inqt. **M. Caro** & repetit
Osculatio Tertullianus in Apologetico osculū feminis daf so
 feminas: liti erāt: ut spiritu indicarent an uinū olerēt: & medi
 us fidius usu uini imodico ianua uirtutis claudit. **ui**
Apolloni tiis apit. **Apollonius. Tyaneus:** quo nil sanctius nil
 us hydro diuinius iter hoīnes: fuit hydropota hoc ē aquae po
 pota. tor uinū tāq̄ ingenit̄ pestē reformidās. **Diuis** **Hie-**
Vinū ue- ronymus p̄cipit uirgini **Christianæ** uinum tāq̄ ue
 nenum. nenū cē fugiēdū: idē clericis uiso p̄pe iterdicit: q̄ scri
 bens ad **Nepotianū** nunquā inqt uinū redoleas: ne
 audias illud philosophi: hoc nō ē osculū porrigere
 sed uinum propinare. **M. Tullius** inter pleraq̄ alia
 p̄brofa: quae p̄soni obiectat: id quoq̄ maximo pro
 bro dat: q̄ uinolētus ore fetido terribilissimā popinā in
Arron ar- halasset. **Q**uid multa: deus in leuitico ad **Arron ar-**
chiereus. chiereus hoc ē pontificē uinū iquit & oē qd̄ inebria
 p̄t nō bibetis: tu & filii tui qm̄ intrabitis tabernacu
 lū testimonii ne moriamini: quin ēt dei cōsectane
 electiois uas. & scripturarū sanctarū armariū aposto
Pauli p̄ce lus **Paulus** uinolētū dānās in epistola ad **Timothe**
 ptum. um p̄cipit episcopū sobriū eē debet: minimeq̄ ui
 nolētū: hic in decretis canonicis ē illud memoratissi
 simū: **V**inolētū sacerdotē. & apostolus dānat & ue
 tus lex phibet: **Sacerdotes** q̄ ministrāt i tēplo dei p̄
 hibenē uinū bibeī & sicera: ne crapula & ebrietate

Corda eorū pręgrauētur: Sicerra autē hebreo sermo
 ne oīs potio nūcupat: qua q̄s iebriari potest: Quic
 qd̄ inebriat statū mētis euertit. Ante diluuiū homi- **Ante dilu**
 nes erāt sicci sobrii iuinii nullo uini usu nulla cultu uium ab/
 ra uinearū: post diluuiū ut sacris litteris pditū ē Pri- stemii.
 mus Noe plātavit uineā bibēs q; uinū illico inebria **Noe inebri**
 tus est. Itaq; nec uinū suo pepcit auctori **In penta**
 teucho quoq; legimus Ebrietatē icesti causā fuisse: **Ebrietas**
 Cū patrē lotopeā filix inebriassent. moxq; ex ebrie origo in/
 tare ad incestū cōcubitū infādūq; illexissent. **Ex illo cesti.**
 tēpore mortales uini feruor **Ex feruore ebrietas ex**
 ebrietate iuerecūdia icestū furor inuasit: Tūc temu
 lētia uariis motibus mētes hominū concutere cepit:
 Ita ut alii fierēt **Rixosi & furētes** alii iocosi & loqua **Vis uini**
 ces alii sōnulēti **Alii lachrymabūdi** Et. n. uinū eā **multi for**
 dē ui habet quā bilis atra uariā scilicet & multiformis.
 mē sup̄ quare nobile est p̄blema nobilissimi phi **Vinū ut**
 losophorū Aristotelis: Vnde uidet **Oratius flaccus bilis.**
 illud mutuat? **O nata mecū cōsule mālio** seu tu q̄
 relas siue geris iocos seu rixas & insanos Amores:
 seu facillē pia testa somnū: diōysi q̄ uulgo bacchus **Bacchus**
 quē ethnici scriptores uini reptorē phibēt: cornutus cū **Comi**
 figuratur: nō tā q; boues cornigeros iugo copulaue- bus.
 rit: **Vt Diodorus credidit** q̄ qd̄ ex uini feruore temu
 lēti ad temeritatē p̄liuiter erigātur fiātq; ipetuosī:
 & q̄si cornupetā: **Tūc paup̄ sumit cornua** Tūc hu
 militatis oblitus erigit i timorē: **Q̄ d̄ uero bacchū**

inter deos relatū & uindemiatorē inter sidera collo-
 catū iactanticulus frater gloriosa predicatiōe narra-
 uit nihil sane id ad causam ipsius fulciendā profi-
 cit. Aut si cōmenta poetica pro argumētis ualent/ua-
 leat & illud! **Q**uod uenus nostra Clarissimum sibi
 in celo sidus uendicauit: quod uenus inter celicolas
 Dominae cuius natura cuncta generantur i terris:
Quā almā quā diuū hominūq; uoluptatē ceber/
 rimi conditores appellant: Ad hæc anacharsis ille:
 qui apud socordissimos scythas sapiens natus est
 prodidit uitē/uuas tris ferre primā uoluptatis secun-
 dam ebrietatis Tertiā contumeliarū: Esopus fabu-
 lator consimile quiddā dixisse traditur. **C**elebre est
 illud sapientis uiri: siue is esopus/siue anacharsis
 siue alius quispiā fuerit/dictū super mēsam: prima
 inquit Cratera ad sitū pertinet Secunda ad hilarita-
 tem Tertia ad uoluptatem/ quarta ad insaniam: si
 quartū poculum potores reddit insanos qd quater
 quaterna qd quater dena pocula efficiunt: non ne
 supra omnem furorē/ supra omnem insaniam red-
 dēt insanissimos: Atqui constat uinolentos homi-
 nes quanto plus biberint tanto plus sitire/ Et exbi-
 bendi consuetudine augeri auiditatem. **V**t merito
 hoc genus homines ad perdenda uina geniti esse
 uideant. **N**ouellius mediolanēsis Tribus congiis
 epotis uno ipetu tricōgius cognominari nō erubuit:
 gloriā scilicet ex uitio fedissimo captās/ & cū oē ui-

Anachar-
 sis.

Tres uua
 in uite.

Prima.
 Cratera
 ad sitim.

Tricon-
 gius/

tiū tāto crimioſius ſit quāto maior eſt ille q̄ peccat
 qua nota: quo p̄bro uellicādus proſcīdendusq; eſt
 Bonofus Romanus impator: **Q** uē miramur a fra^{te} Bonofus
 tre p̄teritū eſſe ī mentiōe uinolētōꝝ: **Q** ui bibit quā^{ti} Bibofus.
 tū hominū nemo: De quo Aureliāus dicere ſolebat
 nō ut uiuat natus eſt ſed ut bibat: q̄ quātū bibendo
 turpiter ingeſſerat tantū meiēdo turpius egerebat:
 q̄ ſupatus a Probo cū uitā laq̄o finiēs ſe p̄hilē fecif
 ſet iocus inotuit: Amphorā p̄dere nō hominē: pro^{Ampho}
 clamat Solomō luxurioſa res uinū / & tumultuoſa rā p̄dere
 ebrietas: quicūq; his d̄lectat nō erit ſapiēs: Adē iter^{nō} hoīnē
 dicit ne ſimus ī cōuiuio potatoꝝ: ſubrīſimus Paulo
 āte iudices audiētes fratrē incōtinētes atque intēpe
 rātes appellātē eos: q̄ aphrodiſia colūt idulgētq; rei
 bus ueneriis citātēq; Ariſtotelis teſtimōiū. Ex p̄ble
 maus: tāq; Ariſtoteles ſolos ἀκολαστους και ακρα
 τας .i. intēperātes & incōtinētes Homines ueneri^{Intēperā}
 os mulierarioſq; appellādōs eſſe cēſeat. Agedū reci^{tes īconti}
 ta q̄ſo bōe frater totū Ariſtotelicū p̄blema: uidebis ^{nentes.}
 te quoq; eodē loco habēdū eadē ſuggillatiōe notan
 dū. Eiſdē uocabulis nominādū eē. Et. n. ut res tota
 iudices colliq̄ſeat ſcribit iclytiſſimus philoſophoꝝ:
 q̄nq; eē hoīnū ſenſus: p̄ quos uoluptas q̄rat: oēm q;
 ex his imodicā uoluptatē / turpē atq; ī pbā exiſtima^{Voluptas}
 ri. ſed. n. iqt q̄ nimia ex gultu & tactu ē: ea uoluptas ex gultu
 oīum reꝝ ſediſſima ē: eoſq; maxie q̄ duabꝫ iſtis bel^{& tactu}
 lūnis uoluptatibꝫ ſe ddiderūt incōtinētes appellare pecuina

solemus: tanq̄ in pecudum ferorūq; animalium nu-
 mero habeatur quisquis est his ferinis uoluptatibus
 deuictus: **Cū** ceteræ ex tribus aliis sensibus pueniē-
 tes hominū esse tantū ppriæ uideātur. **Hæc** sūt **Ari-**
stotelica. hæc ex prōptuario philosophico dprōpta:
Ubi nō minus uoluptas gustatus: qua haud dubie
 potus quoq; cōtinet q̄ uoluptas tactus cōcubitusq;
 taxat. q̄ aut̄ ridiculū sit. **I**d alteri opprobrire qd̄ in te-
 statū retorqueri possit nullus ignorat. **V**erum ante q̄
 digrediamur ab huiusce fedissimæ uitiositatis inse-
 ctatione. subiiciemus opera ebrietatis utentes non
 nostris uerbis sed pliniāis: quæ i ore i pectore oīum
 habenda sunt: dignaq; quæ ubiq; nō ibi tantū me-
 morentur: ad castigandā hāc inexplēbile bibendi
 audacitatem. **A**udite ergo plinium i temulentia uitia
 sic perorātem. **Tūc** auidi **M**atronam oculi licentur
Tunc animi secreta proferuntur. **A**lii testamenta
 sua nuncupant. **A**lii mortifera loquuntur: reditura f-
 q; per iugulum uoces non continent: q̄ multis ita in-
 teremptis. **V**ulgoq; ueritas iam attributa uino est.
 interea ut optime cadat solem orientem nō uident
 ac minus diu uiuūt. **H**inc pallor & genæ pendu-
 le: oculorum ulcera: **T**remulæ manus effundentes
 plena uasa & quæ sit poena presens: furiales som-
 ni & inquietas nocturna. premiūq; summum ebrie-
 tatis libido portentosa: ac iucundum nefas. postera
 die ex ore halitus fetidi: ac fere rerum omnium ob-

Verba.
Plinii in
Ebrieta-
tem.

liuio/morsq; memoria. **R**apere se ita uitā pdicant
 cū priorē diem quotidie pdāt: illi uero & uenientē.
Hæc pliniana i temulentos poratio: hæc castigatio
 censoria tā seuera tā luculenta: tā uera: quē nō reuo
 cet ab ebrietate ad sobrietatē: a meracis potionibus
 ad diluissimas aquatissimasque: a uinaria cæna ad
 prandiū caninū. **Q**uis hæc audiēs? **Q**uis hæc le **Prædium**
 gens nō repente temulentia fugiat ac excret? **Caninū.**
 quasi uitioꝝ oīum fedissimā spurcissimā defamatis
 simā? **Q**uis iudex ea auctoritate ea sapientia pdi
 tus/qua uos estis/non euestigio pnūciat cōtra ebrio
 sum cōtraq; ebrietatem? sed iā tempus est canere re
 ceptui: ne dū uicē talionis iplodimus: **D**ū fraternā
 taxationē retaxamus/dū mutua flagitii exprobratiōe
 par pari referre studem? imodici atq; imoderati su
 isse uideamur. **A**dnotasse uos iudices. **I**ā dudū credi
 mus aliquāta nos/qua obiectauerit frater/irrefuta
 ta irrepcussa q; quasi dissimulāter p̄tensse. **I**ta ē iu
 dices/nec inficias imus. **N**ā eius tātū est/q; se ipecca
 bilem & ut græci dicūt αναμαρτητοꝝ ostendere
 uelit: p̄bra & criminatōes oīs singillatim diluere at **Epilogus**
 q; refellere. **N**os uero nostras noxas/nra flagitia ne
 q; inficiamur ut in fontes: neq; excusamus ut multi:
 neq; iactamus ut fratres. **F**edū est turpe est ludere &
 fornicari. **E**rubescēdū nomen est meretricarii et **A**
 leatoris. **C**rimen utriusq; nīm ifame/detrimento sū
 rephensibile esse nō negamus: atq; etiā ultro pfitei

mur. sed uitiositate fraternā nostrae uitiositati / nisi /
q; flagitiis asserimus eē anteponeā. **Dixim⁹** ex e-
brietate nō solū famā & opes labefactari / qđ i no-
bis potissimū carpsit frater: sed mentē animū sēsus
oēs cōcuti / mutari / pturbari euidentissime docuimus
Qua feditate nil fedius: quo uitio nil uitiosius eē
aut dici pōt. **O**stendimus q̄tas clades exitia funera
mortalibus ebrietas intulerit. **C**atalogo quoq; qua-
si quodā p exēpla per auctoritates per dicta nobili-
um conditorum decurrimus indicātes quemadmo-
dum **T**emulentia omnibus seculis supra oēm uitio-
sitate dānata conscissa infamata ē. **Q**đ supest ue-
strae prudentiae ē iudices / uestraeq; grauitatis dilige-
ter crimina nostra pensitare: & uelut i libri colloca-
ta perpendere: & quem ex nobis tribus turpiorem
fedioemque iudicaueritis / in illum pronunciare.
Nihil. n. ueremur: qn secundū nos pnuncietis / qn
uobis / q sapientissimi estis: idē uideat / qđ tot scrip-
torib; celeberrimis uisum est. **Q**đ rōes suadet / exē-
pla corroborāt: sensus cōis affirmat. **I**taq; cām no-
strā iudices fidei uestrae prudentiaeq; cōmittimus. &
si apte cognoscitis: sicut pfecto nostis / ebrietatē lon-
ge fedioem esse atq; uitiosioem / exheredate q̄su-
mus srem: & nos iudicio uō liberate. **S**ententiis ab-
soluite: ut hereditate paterna beneficio uestro per-
fruemur. **Diximus.**

FINIS ❖ ~

Impressum Bononiæ a Benedicto Hectoris Di
ligenter & emēdate Anno Salutis Milesi
mo undequingentesimo. Illuf. Io.
Ben. Reipu. Bononientis
habenas feliciter
moderā
te.

.290.

REGESTum huius operis - a. .iiii. b. .iiii. c. .ii.

